

Örömmel üdvözljük e kizárólag a növénypathológiának szánt új folyóiratot, mely tudományszaknak ily terjedelemben való kizárólagos szószerzője ezideig hazánkban nem volt.

A szerkesztő szakavatottsága, az eddig megjelent hat szám gazdag tartalma, ügyes szerkesztése, számos illusztrációja kilátást nyújt arra, hogy kiadója a programjában hangsúlyozott fő célzt, a *növényvédelem előmozdítását* el is fogja érni. Előfizetési ára oly csekély (évi 4 korona), hogy a legszélesebb körök is könnyen hozzá férhetnek.

D. et B.

tierische u. pflanzliche Parasiten verursachen, sowie über die Bekämpfungs - Methoden derselben zu verbreiten.

Wir begrüßen diese neue, ausschliesslich der Phytopathologie dienende Zeitschrift mit Freude, als erste, welche diese Disciplin in solchem Umfange bei uns zu pflegen beabsichtigt.

Die Fachkenntnisse des Redacteurs, der reiche Inhalt der bisher erschienenen 6 Nummern, die zweckmässige Behandlung des Stoffes, die zahlreichen Illustrationen berechtigen uns zur Hoffnung, dass diese Zeitschrift den Hauptpunkt ihres Programmes, die *Förderung des Pflanzenschutzes* auch erfüllen wird. Der Abonnementspreis ist so gering (4 Kronen pro Jahr), dass sie den breitesten Schichten zugänglich gemacht ist.

D. et B.

A kir. magy. Term.-tud. Társ. szakosztályának 1905. május hó 30-ikán tartott ülése.

Sitzung der botan. Section der k. ungar. naturwiss. Gesellschaft am 30. Mai 1905.

1. Klein Gyula elnök fájdalommal jelenti, hogy dr. Kontur Béla*) orvos, a szakosztály

1. Der Vorsitzende Julius Klein meldet betrubt das Hinscheiden des Sections-Mitgliedes Dr. Béla Kontur's,*) der

*) Lapunk 159. old. közölt jelentéshez pótlólag a következőkben közöljük Kontur Béla dr. irodalmi munkásságát:

*) Als Anhang zu unserer Meldung auf p. 159 d. I. Jahrganges unserer Zeitschrift teilen wir die Titel der Arbeiten Dr. Béla Kontur's im Folgenden mit:

1. Az eucalyptusfák hatása maláriás vidéken («Kath. Egyházi Közlöny» 1890-iki évf. 422. l.).

2. Tüdőfü virágának színehagyása (u. o. 447. l.).

3. Mérges növényeinkről («Szent-István Társulat naplója» 1893-iki évf.).

4. A növényvilág IV-ik köre («Magyar Állam» 1901-iki évf. husvét-i melléklet).

5. Szobakertészeti jegyzetek («Kisebb Tanulmányaim» 1902).

6. A kosborfélékről («Kath. Egyházi Közlöny» 1902-iki évf.).

7. Mindennapi bakteriologia (Gyula 1893).

8. A növénytan elemei (A «Magyar gazda» 1896-ik évfolyamában cikksorozat).

tagja f. évi május 22-ikén hirtelen elhunyt.

2. **Filárszky Nándor** «**Kétes nevű Crocusaink**» czímen tart előadást Előadó az irodalmi források tanulmányozása alapján arra az eredményre jut, hogy az Iris képű *Crocus*-nak csak két elfogadható neve lehet: a *Crocus byzantinus* (PARK.) KER. és a *Crocus iridiflorus* HEUFF. Felfogás dolga az egyik vagy másik névnek a használata, de határozottan téves dolog a prioritást GAY-nak a *Crocus banaticus*-ért odaitélni annak rossz leírása miatt.

Ezzel azután előadó egy másik *Crocus*-fajnak helyes elnevezését is tárgyalja. Felfedezője és első kitűnő leírója HEUFFEL ezt *Crocus banaticus*-nak nevezte el és már 1830-ban osztotta ki e néven a botanikusok között. A *Crocus banaticus* GAY 1831-ből származik, de ezen név az Iris-képű *Crocus*-nak a synonymja, a *Crocus banaticus* HEUFF. név ezért kétszeres okból minden más elnevezés használatát egyenesen kizárja.

Előadó ezek után még néhány szóval tárgyalja a *Crocus banaticus* HEUFF. var. *Scepusiensis* REHM. et WOŁOSZCZAK nevű szepesi növényt, melyet BORBÁS már mint *Crocus scepusiensis*-t vezetett be az irodalomba. A szerzők által említett különbség olyan csekély («Dif-

am 22. Mai l. J. plötzlich gestorben ist.

2. **Ferd. Filarszky** hält einen Vortrag über «**Unsere Crocus-Arten mit zweifelhaften Namen**». Vortragender kommt nach seinen Studien der literar. Quellen zu dem Ergebnis, dass zur Bezeichnung unseres irisblütigen Safrans nur 2 Namen in Betracht gezogen werden können, nämlich: *Crocus byzantinus* (PARK.) KER. und *C. iridiflorus* HEUFF. Nach ihm ist es Ansichtssache, ob der eine oder der andere Name verwendet wird, doch ist es seiner Meinung nach entschieden irrig, dem Namen *Crocus banaticus* GAY die Priorität zu geben, u. zw. wegen der dazu gegebenen schlechten Beschreibung.

Der Vort. bespricht sodann eine andere Safranart, welche ihr Entdecker und erster ausgezeichneter Beschreiber, HEUFFEL mit dem Namen *Crocus banaticus* bezeichnet, und schon 1830 unter diesem Namen verteilt hat. Der Name *Crocus banaticus* GAY stammt aus d. J. 1831, doch ist nach Votr. dieser Name ein Synonym des *C. iridiflorus*, nach demselben wäre also die Anwendung dieses Namens aus zwei Gründen auszuschliessen.

Zum Schlusse bespricht Votr. noch *C. banaticus* HEUFF. var. *Scepusiensis* REHM. u. WOŁOSZCZAK, welchen BORBÁS schon als *Crocus scepusiensis* in die

9. A mohok physiológiája («Kath. Egyházi Közlöny» 1890-iki évf. 466. l.).

10. Növénygyűjtés («Magyar Állam» 1895-iki évf.).

11. A magyar ember és a botanika («Mirrha» 1895).

12. A szentírás és a növények («Kisebb tanulmányaim» 1902). (Red.)

fert a typo fauce perigonii parce pilosa»), mely miatt külön varietást megkülönböztetni nem lehet. A szerzők eme megfigyelése nem is egészen helyes, mert a lepel torka a legtöbb esetben egészen szőrtelen, csupasz, miről előadó nem egyszer győződött meg úgy élő friss, mint szárított példányokon.

(Ref. az előadó nézeteit egyik pontban sem oszthatja, s fenntartja magának, az előadás szövegének közlése után saját felfogását közzétenni.)

3. Györffy István *Hymenostylium curvirostre* (Ehrh.) Lindb. var. *B. scabrum* Lindb. újabb előfordulásáról hazánkban, tekintettel a szár és levél anatómiai viszonyaira» című dolgozatát SCHILBERSZKY KÁROLY terjeszti elő. Szerző eme ritka mohának újabb termőhelyét közli hazánkban és egyúttal szárának és levelének anatómiai viszonyait ismerteti.

4. Quint József «A Budapest melletti Római-fürdő Bacillariai» című dolgozatát ismerteti. Előadó röviden említi az erre vonatkozó irodalmat, majd beszámol a gyűjtéséről és a vizsgálati módokról.

D.

Literatur eingeführt hat. Nach Meinung des Votr. ist der von den Verf. gegebene Unterschied so gering («differt a typo fauce perigonii parce pilosa»), dass auf Grund dieses nicht einmal eine Varietät unterschieden werden könne. Auch sei die Beobachtung der gen. Autoren nicht ganz richtig, da der Schlund des Perigons in den meisten Fällen ganz kahl sei, wovon sich der Votr. zu wiederholten Malen an frischem und getrocknetem Material überzeugen konnte.

(Ref. kann dem Votr. in keinem der angeführten Punkte beipflichten u. behält sich vor, seine Bedenken nach Erscheinen des betr. Vortrages zu begründen.)

3. KARL SCHILBERSZKY legt eine Arbeit Stefan Györffy's «Ueber das neuere Vorkommen von *Hymenostylium curvirostre* B. *scabrum* Lindb. in Ungarn mit Bezug auf die anat. Verh. seines Stengels und Blattes» in welcher ein neuer Standort dieses seltenen Mooses und die anat. Verh. des Stengels und des Blattes erwähnt werden.

4. Josef Quint legt eine Arbeit «Ueber die Bacillarien des budapester römischen Bades» vor, in welcher die einschlägige Literatur, das Ergebnis seiner eigenen Sammlungen, endlich die von ihm angewendeten Untersuchungs-Methoden besprochen werden.

D.

A kir. magy. Term.-tud. Társ. szakosztályának 1905. október hó 11-ikén tartott ülése.

Sitzung der botan. Section der k. ungar. naturwiss. Gesellschaft am 11. Oktober 1905.

1. Pax F.: «*Flora fossilis ganocensis*.» Előterjesztette SZABÓ ZOLTÁN.

(Annak idején ismertetni fogjuk.)

Tuzson J. azt a megjegyzést teszi, hogy a tartalmas dolgozat amaz eredménye, mely a *Nymphaea thermalis*-ra vonatkozik, e növény Püspökfürdőn való előfordulásának magyarázásában igen fontos, és ha bebizonyított ténynek fogadtatik el, úgy igen messzemenő következtetésekre jogosít.

Erre való tekintettel Tuzson ama véleményének ad kifejezést, hogy miután az anatómiai meghatározási módszer nem nyújt eléggé biztos alapot ahhoz, hogy segítségével fosszilis növénytöredékek hovatartozását fajilag megállapíthassuk, a *Nymphaea thermalis*-nak a gánóezi fosszilis növények között való apodietikus felsorolását sem látja kellően indokolva.

2. Rapaics Raymund: «Növényvándorlási megfigyelések.» Előterjesztett LENGYEL GÉZA. RAPAICS megfigyelései néhány Szolnok mellett előforduló növényre vonatkoznak.

3. LENGYEL GÉZA. Bemutatja Schinz H. művét, melynek czíme: «*Plantae Menyháर्थianae*. Ein Beitrag zur Kenntniss der Flora des Unteren Zambesi.» Wien 1905.

1. ZOLTÁN SZABÓ legt eine Arbeit Ferd. Pax's «*Flora fossilis ganocensis*» vor.

(Wird s. z. referiert werden.)

J. Tuzson macht die Bemerkung, dass das Ergebniss der inhaltsreichen Arbeit, welches sich auf die *Nymphaea thermalis* bezieht, bezüglich der Erklärung des Vorkommens dieser Pflanze bei Püspökfürdő (Ungarn) sehr wichtig ist, und falls es als bestimmt erwiesen angenommen wird, zu sehr weitgehenden Schlüssen berechtigt.

Deshalb erwähnt Tuzson, dass, nachdem die anatomische Methode bei der Entscheidung der Zugehörigkeit zu einer Art fossiler Pflanzenfragmente viel zu unsicher ist, die apodietische Aufzählung der *Nymphaea thermalis* unter den fossilen Pflanzenresten von Gánóc als nicht genügend begründet erscheinen muss.

2. GÉZA LENGYEL legt eine Arbeit Raimund Rapaics' «*Beobachtungen über Pflanzenwanderung*» vor, welche sich auf einige vom Verf. in der Umgebung von Szolnok beob. Pflanzen beziehen.

3. GÉZA LENGYEL legt das Werk H. Schinz': «*Plantae Menyháर्थianae*. Ein Beitrag zur Kenntniss des Unteren Zambesi», Wien 1905 vor.

4. **Mágocsi - Dietz Sándor** Máramaros megyéből származó lefelé fordult pikkelyű *Picea excelsa* tobozokat mutatott be. A pikkelyek lefordulását fagyás okozta jelenségnek tartja. **T.**

4. **Alex. Mágocsi-Dietz** legt einen aus dem Comitate Máramaros stammenden Fichtenzapfen mit herabgekrümmten Schuppen vor. Vortr. hält diese Erscheinung für eine Einwirkung des Frostes. **T.**

Személyi hír. — Personalnachricht.

Dr. Wiesner Gyula udvari tanácsost, a wieni egyetemen az általános botanika tanárát, kinevezték az osztrák urakházának tagjává.

Az «Association internationale des Botanistes» juryje **Dr. Degen Árpád** urat a wieni 1905. évi nemzetközi botan. kiállításon kiállított tárgyakért **elismerő oklevél** adományozásával tüntette ki.

Hofrat **Dr. Julius Wiesner**, Professor der allg. Botanik an der wienner Universität wurde zum Mitgliede des Herrenhauses ernannt.

Die Jury der «Association internationale des Botanistes» hat Herrn **Dr. Árpád von Degen** für die Einsendung auf die Internationale Botanische Ausstellung in Wien 1905 ein **Ehrendiplom** zuerkannt.

Meghalt. — Gestorben.

DEÉTÉRI Dr. Borbás Vincze, a kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyet. ny. r. tanára, az egyet. növényrendszertani intézet és botan. kert igazgatója, Kolozsvárt 1905. év júl. hó 17-én.

Dr. Errera Leo, a bruxellesi egyetemen a botanika tanára, 44 éves korában Uccleban, f. é. aug. hó 1-én.

Az elhunyt a jövő, 1910. évi bruxellesi nemzetközi botanikai congressus előkészítő bizottságának volt egyik elnöke.

Helyébe elnöknek most **Kerchove de Deuterghem Ch.** grófot nevezték ki.

Dr. Vincenz Borbás VON DEÉTÉR, o. ö. Professor an der kolozsvärer k. ungar. Franz Josefs-Universität, Director des pflanzensystem. Institutes und bot. Gartens in Kolozsvár, am 17. Juli 1905.

Dr. Leo Errera, Prof. der Botanik an der Universität in Bruxelles in Uccle, am 1. Aug. l. J. im Alter von 44 Jahren.

Der Verstorbene war der eine Präsident des Organisations-Comités für den nächsten intern. botan. Congress Bruxelles 1910. An seine Stelle wurde **Graf Ch. de Kerchove de Deuterghem** zum Präsidenten ernannt.

Dr. Tangl Ede, a czernowitzi egyetemen a botanika tanára s az odavaló botanikus kert és intézet igazgatója. f. évi július hó 10-én.

Az elhunyt különösen a szomszéd növénysejtek plasmatestei között az ingervezetést közvetítő plasmafonalak felfedezésével, mely alapját képezi egy újabban nagyon felkarolt iránynak — elévülhetetlen érdemeket szerzett magának.

Fekete József, a budapesti egyetem botan. kertjének intézője f. év nov. hó 27-én. E kert felvirágoztatása körül kifejtett kiváló érdemeit a II. évf. 52. old. méltattuk. Végtelenül derék munkást veszít benne a magyar horticultura: igénytelen, szerény külseje még sejteni sem engedte azt a sok, józan magyar kritikus észszel feldotgozott szak- (különösen növény-) ismeretet, melylyel rendelkezett. A maga működése körében ő is azokhoz az értékesebb embereinkhez tartozott, a kik életük folyamán nem vették el a munkájukkal kiérdemelt jutalmat.

Dr. Eduard Tangl, Professor der Botanik und Director des botan. Gartens n. Institutes der Univ. in Czernowitz. am 10. Juli l. J.

Der Verstorbene hat sich insbesondere durch die Entdeckung der zwischen den Plasmakörpern der benachbarten Pflanzenzellen die Reizleitung befördernden Plasmafäden, welche die Grundlage einer in neuerer Zeit zur vollen Entwicklung gediehenen Lehre bildet, unvergängliche Verdienste erworben.

Josef Fekete, der Inspector des budapester botan. Gartens am 27. Nov. l. J. Seine um die Entwicklung dieses Gartens erworbenen ausserordentlichen Verdienste haben wir Bd. II. p. 52 gewürdigt. Die ungarische Horticultur verliert an ihm einen äusserst wertvollen Vorkämpfer, dessen bescheidenes Äussere die Menge der Kenntnisse nicht ahnen liess, welche er mit einer dem ungar. Gedankengang eigenen Kritik geprägt, in sich aufgestapelt hatte. Er war innerhalb seines Wirkungskreises einer jener unserer wertvolleren Menschen, die während ihres Lebens den entsprechenden Lohn ihrer Arbeit nicht erhalten konnten.

Az előfizetéseket **(egész évre belföldön 10 kor., külföldön 11 kor. 44 fill.)** s kéziratokat kérjük a lap kiadójának czímére (Dr. DEGEN Árpád, Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b. sz. a.) küldeni.

Praenumerationen **(ganzjährig für das Inland 10 Kronen, für das Ausland 11 Kronen 44 Heller)** und Manuscripte bitten wir an den Herausgeber des Blattes (Dr. A. v. DEGEN, Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b.) zu adressieren.

Tisztelt munkatársainkat felkérjük, hogy a korrekturákkal minden alkalommal kézírataikat is küldjék vissza.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter uns mit der Correctur in jedem Falle auch ihre Manuscripte zurück zu senden.

Die Redaction.

Kérelem a tisztelt munkatársainkhoz.

Tisztelettel felkérjük t. munkatársainkat, hogy kézírataikban minden latin növénynevet *egyszer*, minden szerző nevét s egyáltalában a személynéveket *kétszer* aláhúzni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter, in ihren Manuscripten die lateinischen Pflanzennamen *einmal*, die Autoren-Namen aber *zweimal* zu unterstreichen.

Die Redaction.

Ezen számhoz mellékelve van

Borbás Vincze dr. arcképe.

Dieser Nummer liegt ein Portrait

Prof. Dr. Vincenz v. Borbás's bei.

Megjelent: 1905 november hó 30-án. — Erschienen: am 30. November 1905.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1905

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [A kir. magy. Term.-tud. Társ. növényteni szakosztályának 1905 május hó 30-ikén tartott ülése. Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissenschaftl. Gesellschaft am 30. Mai 1905.ect. 294-300](#)